

Petehije - što ih uzrokuje i jesu li opasne?

Petehije su **okrugle pjege** koje se pojavljuju na koži kao rezultat potkožnog krvarenja odnosno pucanja kapilara, a koje mogu biti **crvene, smeđe** ili **ljubičaste**. Petehije se najčešće pojavljuju u skupinama i mogu izgledati kao **osip** (petehijalni osip). **Petehije** su obično **ravne na dodir** i ne gube boju kada ih pritisnete.

U nekim slučajevima se petehije mogu javiti na sluznicama, točnije u **ustima** ili unutarnoj strani kapka.

Petehije su malene, većinom nisu veće od **3 milimetra**. Veće varijacije petehija nazivaju se **purpurama**. Purpurae mogu biti velike i nekoliko centimetara. Petehije mogu ukazivati na niz stanja, u rasponu od **manjih ozljeda krvnih žila**, pa sve do **po život opasnih bolesti**.

Petehije se mogu javiti i kod **djece** i kod **odraslih**. Petehije se mogu pojaviti čak i kod tek rođenih beba. Mogu biti izražene na **svim regijama kože**. U nastavku teksta doznajte kada je potrebno potražiti liječničku pomoć, odnosno kada su petehije znak **patološkog procesa**.

Petehije uzroci

Petehije su **relativno česta pojava**. Sitne krvne žile odnosno kapilare povezuju najmanje dijelove arterija i najmanje dijelove vena. Petehije se javljaju kada su **kapilare oštećene**, a krv curi u kožu. **Faktori** koji uzrokuju petehije su **brojni**, a neki od njih su: naprezanje, specifična medicinska stanja, određeni tip ozljeda pa čak i **lijekovi** koji mogu uzrokovati **krvarenje**.

Petehije kod djece obično se manifestiraju malim crvenim, ljubičastim ili smeđim pjegicama, veličine uboda igle. Petehije se kod novorođenčadi mogu javiti kao posljedica intenzivnog **povraćanja** ili **kašljanja**. Petehije se u slučaju povraćanja ili kašljanja većinom javljaju **na licu**.

Petehije kod djece mogu biti posljedica virusne ili bakterijske infekcije.

Malene petehije na licu, vratu i prsima mogu biti uzrokovane dugotrajnim naprezanjem tijekom aktivnosti (petehije od napora) kao što su:

- Plakanje,
- Kašalj,
- Povraćanje,
- Porod,
- Dizanje utega.

Neke vrste lijekova mogu dovesti do pojave petehija, uključujući:

- Aspirin,
- Atropin (Atropen),
- Karbamazepin (Carbatrol, Epitol, Tegretol i drugi),
- Kloralhidrat (Somnote),
- Cimetidin (Tagamet),
- Dezipramin (Norpramin),
- Indometacin (Indocin),
- Morfin,
- Naproxen,
- Nitrofurantion (Furadantin, Macrobid, Macrochantin),
- Penicilin,
- Kinin (Qualaquin).

Neke **vrste zaraznih bolesti** mogu uzrokovati petehije na koži, dok druge mogu dovesti do pojave petehija na unutarnjim površinama usta ili vjeđa.

Razne gljivične, virusne i bakterijske infekcije također mogu uzrokovati petehije, uključujući:

- [Citomegalovirus.](#)
- [Parvovirus infekcije.](#)
- [Endokarditis.](#)
- Hantavirusni plućni sindrom,
- Meningokokcemija,
- [Mononukleoza.](#)
- Rocky Mountain pjegavi tifus,
- [Šarlah.](#)
- Sepsa,
- Streptokok grla,
- Virusne hemoragične groznice.

Neka medicinska stanja također mogu uzrokovati petehije, primjerice:

- Hemolitički uremički sindrom,
- Idiopatska trombocitopenična purpura,
- [Leukemija](#),
- Infantilni skorbut,
- Vaskulitis,
- Nedostatak vitamina K.

Petehijalni osip može biti znak **ozbiljnog krvarenja**, kao što je [trombocitopenija](#). Gušenje, udaranje, grizenje ili bilo koji drugi oblik fizičkog zlostavljanja također može biti uzrokom nastanka petehija.

Petehije po nogama manifestiraju se kao ravne okrugle **crvene mrlje** koje se nalaze **ispod površine kože**, a koje su izazvane krvarenjem. Petehije na nogama mogu se javiti kao posljedica bilo kojeg od gore navedenih stanja.

Petehije se mogu javiti kao posljedica **malignih bolesti** (petehije leukemija).

Kada posjetiti liječnika?

Liječniku biste se trebali obratiti u slučaju sljedećeg:

- ako primijetite **neobjašnjive** ili **raširene** petehije,
- ako mislite da je petehijama uzrok **lijek**,
- ako su petehije u pratnji neobjašnjivih **modrica**,
- ako nemate nikakvu bolest koja bi mogla biti opravdanje petehijama,
- ako se petehije pojave kod **djeteta**,
- ako petehije **prekrivaju veći površinu** vašeg tijela ili tijela vašeg djeteta,
- ako sumnjate na **bolest** ili **infekciju** koja bi mogla izazvati petehije,
- ako ste starija osoba.

Kao što ste mogli vidjeti, **petehije** se mogu pojaviti kod svih dobnih skupina te mogu biti uzrokom brojnih stanja i bolesti - upravo zbog toga je važno da se javite svojem liječniku na vrijeme kako bi mogao odlučiti o daljnjim **dijagnostičkim postupcima** te potencijalnim **metodama liječenja** temeljnog uzroka petehija.

Petehije simptomi

Kao što smo već spomenuli, petehije se manifestiraju kao **crvene, ljubičaste** ili **smeđe** točkice ili fleke odnosno purpуре. Petehije na dodir ne blijede. Petehije mogu pratiti i određeni simptomi kao što su:

- obilno menstrualno krvarenje odnosno [menoragija](#),
- neobjašnjivo krvarenje iz nosa,
- krvarenje u zglobovima,
- izbijanje **modrica**,
- obilnije krvarenje iz desni,
- nakupljanje **zgrušane krvi ispod kože**.

Simptomi koji prate petehije a mogu ukazivati na leukemiju su:

- lako krvarenje i izbijanje modrica,
- **neočekivani gubitak tjelesne težine**,
- konstantan umor,
- simptomi **gripe**,
- ponavljajuće krvarenje iz nosa.

Petehije kod djece i beba

Petehije kod djece i beba pojavljuju se kao posljedica **pucanja kapilara** ispod kože. Bebe i djeca petehije mogu razviti nakon **jakog kašlja** ili **povraćanja**. Kao posljedica **kašlja** ili **povraćanja**, petehije se javljaju uglavnom na **licu**. Petehije kod djece i beba mogu biti povezane s ozbiljnim poremećajima.

Neki od tih poremećaja su:

- idiopatska trombocitopenija,
- poremećaj zgrušavanja krvi,
- virusna ili bakterijska infekcija,
- [meningitis](#),
- leukemija.

Petehije komplikacije

Premda su većinom bezazlene, u slučaju petehija se mogu javiti i **komplikacije**. Neke od komplikacija koje se javljaju su:

- širenje infekcije (infekcija je posljedica nekog uzročnika),
- kronično otrovanje,
- krvarenje unutar lubanje ili mozga,
- nekontrolirano i teško krvarenje u bilo kojem drugom dijelu tijela.

Petehije liječenje

Petehije ali i ostali simptomi petehija (oni lakši) većinom prođu **spontano**, sami od sebe te liječenje često nije potrebno. Međutim, u slučaju da se petehije ne povlače spontano i postaju intenzivne, šire se ili se učestalo ponavljaju na **specifičnom mjestu** - vrijeme je za odlazak liječniku.

Liječenje petehija ovisi o osnovnom uzroku petehija. Ovisno o uzroku, u liječenju petehija se primjenjuju sljedeći **lijekovi**:

- imunosupresivi,
- kortikosteroidi (kada su u pitanju upale),
- kemoterapija, radioterapija i biološka terapija (kada je riječ o malignom oboljenju),
- antibiotici (u slučaju bakterijske infekcije).

Petehije se može pokušati liječiti i **prirodnim putem** uz pomoć sljedećih preparata:

- **Hladni oblozi** - ublažuju upalu, smanjuju rizik od ponovne pojave petehija. Da bi ova metoda bila učinkovita, hladne obloge je na zahvaćenim mjestima potrebno držati između **15 i 20** minuta.
- **Suplementi** - probiotici, ekstrakt timijana, enzimi za poboljšavanje probave, vitamini, razni drugi **dodaci prehrani**. Oko izbora suplemenata posavjetujte se sa stručnom osobom.
- **Vitamini** - hranjive tvari iz vitamina pomoći će vašem organizmu u **proizvodnji crvenih krvnih stanica**, a samim time i u procesu ublažavanja upala. Vitamini koje biste trebali koristiti su: C, D, K, vitamin B9, vitamin B12. Vitamin C će vam pomoći u liječenju osnovnog uzroka kao što je **reumatoidni artritis** ili alergijska reakcija.
- **Jabučni ocat** - može se koristiti za smirivanje svrbeža koji ponekad prati petehije. Dovoljno je natopiti **komadić vate** jabučnim octom te nekoliko puta dnevno nanijeti na površinu kože zahvaćenu petehijama.
- **Sok od limuna** - limunov sok obiluje vitaminom C, a vitamin C pomaže pri stvaranju **kolagena**.

Može li se nastanak petehija spriječiti?

Nastanak petehija se ne može u potpunosti spriječiti, ali ipak možete pripaziti kada je riječ o **podizanju teških predmeta, naprezanja prilikom obavljanja nužde** i sl.

Izbjegavajte namirnice poput **crvenog i bijelog luka** koje razrjeđuju krv. Izbjegavajte unos namirnica koje sadrže **rafinirane šećere i zasićene masti**. Uvijek birajte svježe namirnice kao što su bobičasto voće, trešnje, šljive, račice itd.

Osim toga, svježe namirnice obiluju **antioksidansima** te utječu na porast crvenih krvnih stanica u organizmu.